

MATERIÁLNÍ A ZDRAVOTNICKÉ ZABEZPEČENÍ KOALIČNÍCH USKUPENÍ

Výcvikové dokumenty na rok 1972 — 1973 zdůrazňují kromě jiného i nutnost procvičovat řízení a zabezpečení spojeneckých vojsk ve společně vedených operacích.

K otázkám týlového zabezpečení koaličních uskupení zaujala rámcové stanovisko týlová vojenská vědecká konference armád států — účastníků Varšavské smlouvy. O jejích závěrech jsme čtenáře Vojenské mysli informovali v čísle 9 z r. 1971. S ohledem na aktuálnost této problematiky v tomto výcvikovém roce chci na tuto informaci navázat hlubším posouzením složitých otázek materiálního a zdravotnického zabezpečení vojsk převzatých od některé ze spojeneckých armád. Chci psát o způsobech a možnostech materiálního a zdravotnického zabezpečení koaličních uskupení v **útočné operaci**.

Možné řešení tohoto úkolu limitují jednak zdroje týlového zabezpečení, jednak síly a prostředky, které je realizují. Ovlivňují je i způsoby řízení týlového zabezpečení jako systému.

Rozsah a složitost úkolů týlového zabezpečení koaličních uskupení budou závislé především na tom, zda půjde o plánovanou nebo nepředvídanou krátkodobou nebo déletrvající změnu v podřízení, dále pak na tom, jaké síly a prostředky bude moci původní nebo nové nadřízené velitelství pro týlové zabezpečení vyčlenit.

Ve všech možných variantách je třeba brát v úvahu skutečnost, že zabezpečení **neunifikovaným** materiálem může řešit pouze vlastník zdrojů tohoto materiálu,

tedy příslušný orgán původního národního velení (neunifikovaným — rozumím i nezaměnitelným, ač nejde o jedno a totéž). Tato skutečnost je hlavním objektivním faktorem, který vovolává složitost týlového zabezpečení koaličních uskupení.

Zástupce přejímajícího velitele pro týl a ostatní odborné orgány musí mít operativní přehled o stavu a způsobu zabezpečení převzatých vojsk i tehdy, jestliže povinnost zabezpečovat předaná vojska byla ponechána původnímu velitelství. Bez znalostí těchto základních údajů nemůže nový velitel s úspěchem řídit činnost převzatých vojsk. Nezbytné bude zabezpečit i potřebnou koordinaci v otázkách silničního zabezpečení zásobovacích a odsunových proudů apod.

Jestliže velitelství, které předává vojska do podřízenosti jiného národního velení, vyčlení k jejich zabezpečení přiměřený počet sil a prostředků týlu, rozšíří se rozsah úkolů, které bude muset řešit nový velitel a jeho odborné orgány. Podstatně se zvýší zejména nároky na řídicí činnost v oblasti týlového zabezpečení. Zásobování unifikovaným (nebo zaměnitelným) materiálem může (podle rozhodnutí nadřízeného, který předání nařídil) převzít zcela nebo zčásti týl nového velitelství, anebo je bude realizovat dosavadní velitel z jemu podřízených zásobovacích zařízení.

Zásobování unifikovaným i neunifikovaným materiálem může probíhat několika způsoby:

a) Dosavadní nadřízený bude přisunovat zásoby neunifikovaného (případně

i unifikovaného) materiálu z vlastních polních skladů rozvinutých ve vlastním týlovém pásmu do skladů předané armády (sboru, divize), případně do vykládacích stanic nebo výdejních míst.

Bude tomu tak zejména při zasazení předaných vojsk na styku spojeneckých frontů (armád).

b) Bývalý nadřízený vyčlení do skladů v předsunuté frontové základně (PFZ), v oddělení PFZ nebo pohyblivé armádní základně (PAZ) přejímajícího frontu (armády) zásoby neunifikovaného, případně i ostatního materiálu a bude je doplňovat svým automobilním nebo železničním transportem. Vytvoření a doplňování zásob do PFZ železničním transportem by přicházelo v úvahu zejména při předvídané změně podřízenosti, protože vyžaduje určitou přípravu zásob v teritoriálních zdrojích, které mohou být i značně vzdáleny. Doplňování zásob do oddělení PFZ automobilním transportem bývalého nadřízeného je operativnější a bude je možné bez obtíží realizovat i v případě neplánované změny v podřízenosti. Ve frontových nebo armádních základnách by se mohly vytvářet buď smíšené sklady neunifikovaného materiálu nebo oddělení tohoto materiálu v jednotlivých skladech náčelníků druhů vojsk a služeb. V důsledku neznalosti vlastností neunifikovaného materiálu by mohlo dojít k potížím v manipulaci s ním nebo i ke škodám. Proto bude účelné vysílat alespoň s některými druhy materiálu též instruktory, kteří by manipulaci s tímto materiálem řídili. Za zásobování podřízených ze stupně frontu (armády) by v tomto případě plně odpovídaly orgány nového velitelství frontu (armády).

c) Bývalý nadřízený může za předanou armádou rozvinout i vlastní PFZ nebo její oddělení. Přisun materiálu do těchto zařízení a zpravidla i činnost v nich by řídil původní náčelník týlu frontu, zásobování předané armády pak ve spolupráci s ním nový náčelník týlu frontu. Tento způsob (zejména rozvinutí PFZ) je však velmi složitý a těžkopádný a proto bude zřejmě zcela výjimečný. Může k němu dojít např. při předem plánovaném předání početně silnější armády s předpokladem déle trvajícího podřízení jinému velitelství.

Z těchto možností je nejvýhodnější a a nejpravděpodobnější způsob uvedený v odstavci b).

V případě změny v podřízenosti **armádního sboru** musíme respektovat některé zvláštnosti v týlovém zabezpečení, protože sbor nemá kromě automobilního pra-

poru žádné týlové síly a prostředky. Zásobovat jej je možné přisunem k jednotlivým divizím dopravními prostředky sborového automobilního praporu a dopravními prostředky frontu, nebo rozvinout za sborem oddělení PFZ, případně výdejní místo a potřebnou výši zásob.

Všechny tyto způsoby týlového zabezpečení nově podřízených vojsk při možnosti vyčlenit odpovídající síly a prostředky týlu tedy znamenají v podstatě jen kvantitativní rozšíření úkolů nového velitelství.

V soudobých operacích však může vlivem různých okolností dojít k předání jednotlivých divizí nebo armádního sboru bez vyčlenění sil a prostředků týlu. V takovém případě bude týlové zabezpečení nově podřízených vojsk záviset na materiálních a dopravních možnostech nového nadřízeného velitelství a též na schopnostech zástupce velitele pro týl a ostatních odborných funkcionářů účelně rozdělit a efektivně využít své vlastní síly a prostředky ke zvládnutí většího rozsahu úkolů, než pro jaký jsou určeny. Mimo dosah možností a povinností nového velitelství zůstane — jako ve všech ostatních případech — pouze zásobování neunifikovaným materiálem.

Tuto variantu můžeme považovat za výjimečnou, krátkodobou a pro týl velmi obtížnou. Avšak s ohledem na to, že půjde pouze o zabezpečení jednotlivých divizí nebo jednoho armádního sboru v rámci frontu, lze i zde najít uspokojivé řešení, byť i za cenu snížení pohyblivých zásob, přeplnění zdravotnických a opravářských zařízení apod.

V oblasti **zdravotnického zabezpečení** bude hlavní otázkou možnost vzájemného využívání zdravotnických zařízení. Spojenecká vojska se budou zabezpečovat zpravidla vlastními organickými zdravotnickými prostředky na stupni prapor a pluk. Zdravotnické etapy divizního typu (zdravotnické prapory resp. divizní obvoziště a zdravotnické oddíly) budou využívat k zabezpečení **odborné** zdravotnické pomoci prostorovým způsobem **všechna vojska**, která v době činnosti těchto etap na jednom místě (tj. po dobu 36—48 i více hodin) působí v příměřené vzdálenosti od nich, a to bez ohledu na příslušnost k národnímu velení.

Zdravotnické etapy operačního stupně (nemocniční základny — NZ) budou využívat podle konkrétní situace — jak uvede dále. Do hlubokého týlu budeme odsunovat alespoň zčásti na území států podle příslušnosti raněných a nemocných. Pokud jde o návrat uzdravených vojáků

na frontu, lze počítat s tím, že budou odesíláni zpět převážně přes místní vojenské správy, proto by bylo v mnoha případech obtížné, ne-li nemožné, za bojové činnosti jednotek jejich návrat k původním bojovým jednotkám.

Zdravotnické zabezpečení může organizovat v plném rozsahu náčelník zdravotnické služby původního velitelství tak, že se odsuny budou uskutečňovat od předaných divizí a armádních sborů do nemocniční základny rozvinuté v pásmu původního frontu.

V jiném případě může dosavadní náčelník zdravotnické služby rozvinout za předanou armádou nemocniční základnu anebo předanou divizi posílit zdravotnickým oddílem.

Výjimečně může dojít i k předání vojsk bez jejich posílení silami a prostředky zdravotnické služby. V tomto případě půjde — kromě nárůstu potřeby lékař-

ských výkonů na zdravotnických etapách vojskového i operačního týlu — hlavně o zabezpečení nezbytné odsunové kapacity k realizaci odsunů z vojskových etap do nemocničních základen.

Radu zvláštností jako v materiálním a zdravotnickém zabezpečení mají i další oblasti zabezpečení spojeneckých uskupení — jako doprava, technické, veterinární, finanční zabezpečení apod. Těmito otázkami se však zabývat nebudu.

K omezení nebo vyloučení některých potíží při zabezpečování společných operací spojeneckých uskupení by kromě další unifikace ve všech oblastech mohla přispět i dílčí opatření normativního nebo organizačního charakteru u všech spojeneckých armád, jako např. ujednacení řízení týlu, principů výstavby týlu, průměrných norem spotřeby materiálu v různých druzích boje, jednotné označování hlavních druhů materiálu, obalů aj.